

کمک به پیشرفت گفتار کودک چند زبانه

پیشرفت گفتار کودک چند زبانه می تواند مانند پیشرفت گفتار کودک تک زبانه پیش رود. با این حال برای پیشرفت گفتار کودک چند زبانه باید اغلب کار بیشتری انجام داد تا کودک بتواند تمام آن زبان هایی که از او خواسته می شود را بیاموزد.

بهتر است که والدین آن زبانی را که خودشان بر آن تسلط بیشتری دارند و برای خودشان طبیعی ترین زبان است را با فرزند خود صحبت کنند: آن زبانی که خود شخص به آن زبان فکر می کند. به این ترتیب کودک هم زبان غنی را می آموزد. مهم است که کودک با خانواده خود دارای زبانی مشترک باشد که آنها آن را به طور سلیس صحبت می کنند، تا این که کودک بتواند با خانواده و فامیل خود در بزرگسالی هم گفتگو کند. در صورتی که خانواده از چند زبان استفاده می کند، بهتر است که پیش از تولد کودک به این فکر کنند که امیدوارند کودک کدامیک از این زبان ها را بیاموزد. توصیه می شود بزرگسال آن زبانی که انتخاب نموده را به طور مداوم و پیگیر با کودک صحبت کند. اگر والدین زبان های مادری متفاوتی دارند، هر کدام از آنها می تواند با کودک به زبان مادری خود صحبت کند.

کودک باید به اندازه کافی آن زبان هایی که از او می خواهند بیاموزد را بشنود و از آنها استفاده کند. در صورتی که تعداد اشخاصی که به زبان خانگی صحبت می کنند در زندگی روزمره کودک کم باشد، والدین باید بیش از حد معمول بر روی پیشرفت زبان خانگی کودک کار کنند. مهم

است که زبانی که تمرین می شود، به طور چند جانبه مورد استفاده قرار گیرد: احوالپرسی شود، سؤال شود، نظر داده شود، بیان شود، مزاح شود، تقاضا شود و ابراز احساسات شود. مهارت خوب زبان خانگی آموزش زبان فنلاندی را هم آسان تر می کند. گاهی اوقات کودک زبان خانگی را زیاد می شنود، ولی زبان فنلاندی را کم می شنود. در این هنگام مهم است که امکانات بیشتری برای تمرین زبان فنلاندی در اختیار کودک قرار گیرد (مثلاً اماکن نگهداری کوتاه مدت کودکان، تفریحات و سرگرمی ها، همبازی ها).

برای پیشرفت گفتار کودکان در هر سنی، مفید است که با کودک صحبت شود و همراه با او کارهای مختلف انجام شود. با کودک صحبت کنید، حتی اگر او هنوز زبان خانگی را خیلی کم متوجه می شود و یا نمی تواند جواب دهد. وقتی که کلمات در زندگی روزمره زیاد تکرار شوند، کودک آنها را می آموزد. کودک را در انجام امور روزمره همراه کنید، در مورد مسائلی که در اطراف شما اتفاق می افتد صحبت کنید، با کودک گفتگو کنید، کارهایی که با هم انجام داده و تجربه کرده اید را مرور کنید، به حرف های کودک گوش کنید و با او بازی کنید. به این دلیل که کودک زبان را در شرایط گفتگو به بهترین وجه می آموزد، خوب است که او فقط مدت زمان کمی در روز را به تماشا کردن تلویزیون یا استفاده از تلفن همراه / تبلت بگذراند. بهتر است که برنامه های تلویزیونی و ویدیوها به زبان خانگی یا فنلاندی باشند.

برای پیشرفت گفتار کودکان در هر سنی، مفید است که با کودک صحبت شود و همراه با او کارهای مختلف انجام شود.

نوزاد و کودک نوپا (صفر تا دوساله)

نوزاد تازه متولد شده هنوز زبان را نمی فهمد، ولی خوب است که بزرگسال با نوزاد صحبت کند و به صداها و حرکت های نوزاد پاسخ دهد تا این که نوزاد از صحبت کردن و ارتباط گرفتن به شوق آید. برای نوزاد مهم است که او بتواند همراه با بزرگسال به تحقیق جهان بپردازد. خوب است که والدین به نوزاد بگویند که در زندگی روزمره چه می کنند (مثلاً «حالا پوشاک را عوض می کنیم») و نام مسائلی که کودک به آنها علاقه دارد را بگویند. نوزاد از آواز و شعرهای کودکان و از این که والدین در هنگام صحبت کردن آهنگ صدای خود را تغییر دهند، لذت می برد. نوزاد پیش از این که خودش کلمات را بکار برد، آنها را می آموزد و با استفاده از گریه کردن، صدا در آوردن، و حرکات چهره و بدن، خود را بیان می کند. معمولاً اولین کلمات در سن تقریباً یک سالگی گفته می شوند.

- بازی دالی موشه را انجام دهید (kukkuu). مثلاً صورت خودتان یا فرزندان را با دست یا دستمال بپوشانید، کمی صبر کنید، دست/دستمال را از روی صورت بردارید و با شادی بگویید «دالی».
- برای هم توپ پرتاب کنید یا به طرف هم بغلتانید. با هم با قطعات برج بسازید.
- وقتی که کودک شروع به استفاده از کلمات می کند، بیان کودک را گسترده کنید (مثلاً وقتی کودک ماشین را نشان می دهد و می گوید «ماشین»، بزرگسال می تواند بگوید «آره، اونجا ماشین داره میره»).

- با نوزاد کتاب های تصویری ساده نگاه کنید. در ابتدا عکس ها را به کودک نشان دهید و نام آنها را بگویید. وقتی که کودک خودش شروع به نشان دادن عکس ها می کند، مهم است که نام عکس هایی که کودک نشان می دهد را بگویید. وقتی که کودک نخستین کلمات را بکار برد، می توانید او را وسوسه کنید که مثلاً صدای حیوانات را در بیاورد و کلمات ساده را بگوید.
- با هم بازی جورچین یا پازل انجام دهید. نام عکس های پازل را بگویید و در مورد مسیر بازی نظر دهید (مثلاً «آقرین، جای اردک را پیدا کردی!»).

کودک در سن بازی (تقریباً سن دو تا پنج سالگی)

در این مرحله سنی، گفتار کودک به سرعت پیشرفت می کند و گسترده می شود. کودک تقریباً در سن دو سالگی کلمات را به هم می چسباند و جملات کوتاهی تشکیل می دهد. کودک به محیط پیرامون خود علاقه بیشتری نشان می دهد و به تدریج حرف هایی که مرتبط با شرایط پیرامونی نیستند را هم می فهمد. همزمان با رشد کودک، می توان با او به طور چند جانبه تری صحبت نمود. کودک از این که بزرگسال به کارهای او علاقه نشان می دهد، لذت می برد. کودک را می توان در کارهای کوچک زندگی همراه نمود و با او می توان در مورد اتفاقات زندگی روزمره صحبت کرد، بازی های مضمون دار کرد و بازی های روی تخته انجام داد.

- با هم مثلاً با عروسک، ماشین، حیوانات، ظرف های اسباب بازی، لباس های شخصیت ها یا لگو بازی کنید. بگویید که در بازی چه اتفاقی می افتد، از کودک بخواهید که در مورد بازی صحبت کند و پیشنهاد اتفاقات جدید در بازی بکنید.
- کتاب های عکس داری که دارای داستان های کوتاه هستند بخوانید. در مورد داستان با کودک صحبت کنید و از او سؤالاتی در مورد داستان و عکس ها بکنید.
- با هم نقاشی و رنگ آمیزی کنید. بگویید که چه نقاشی می کنید و مثلاً داستانی مربوط به عکس از خود درآورید.
- با هم بیرون بروید و به تحقیق در باره طبیعت و محیط پیرامون بپردازید. مثلاً به جستجوی سنگ، برگ های رنگارنگ یا پشه ها بپردازید و در مورد آنها با هم صحبت کنید.
- بازی های حافظه ای مناسب برای کودک و بازی های روی تخته انجام دهید. اینها را می توان از کتابچ

کودک در سن پیش دبستانی و مدرسه (از شش سال به بالا)

کودک با استفاده از جملات طولانی صحبت می کند و به پدیده های گوناگونی از جمله علت و معلول های مسائل، فکر می کند. کودک کلمات مفهومی نظیر «بینابین»، «همانقدر» و «قبلاً» را می آموزد. با نزدیک شدن آغاز مدرسه، می توان به تدریج کودک را با حروف و اعداد آشنا کرد. خیلی از کودکان هنوز از بازی کردن لذت می برند و در حین بازی زبان و مهارت های دوستی را یاد می گیرند.

• کتاب هایی که داستان های بلند تری دارند بخوانید. از کودک در مورد داستان سؤالات «چرا» بکنید. با کودک در مورد احساسات چهره های داستان و علت و معلول های وقایع فکر کنید. در مورد این که آیا کودک در مورد موضوعی که خواندید تجربه شخصی دارد، گفتگو کنید.

• بازی های کلماتی انجام دهید. به نوبت مثلاً نام حیوانات، میوه ها یا کلماتی که با حرف الف شروع می شوند را جستجو کنید. بازهای توضیح کلمه انجام دهید که در آن بازیکن یک کلمه را توصیف می کند و بقیه حدس می زنند که منظور او چیست (مثلاً Junior Alias).

• بازی هایی را انجام دهید که باید در آنها مقررات رعایت شوند.

• وقتی با کودک صحبت می کنید، در صحبت های خود از کلمات توصیف کننده (مثلاً «با شادی»، «پیشیده» و مفاهیم دقیق زمان و مکان (مثلاً «پس فردا به استخر میروم»، «قاشق ها را در بالاترین کشتی بگذار») استفاده کنید.

• خوب است که با کودک مدرسه ای در مورد مسائلی که در مدرسه درس می دهند، به زبان خانگی صحبت کرد. بدین ترتیب ذخیره لغت کودک به زبان خانگی هم گسترش می یابد.

اما اگر ...

1. پیدا کردن وقت در زندگی روزمره برای تمرین کردن زبان خانگی سخت باشد؟ تمرین کردن را می توان در تمام لحظات زندگی روزمره وارد نمود. مثلاً در رابطه با غذا بخت با غذا خوردن، می توان با کودک در مورد این که امروز چه غذایی بپزم، مواد غذایی از کجا خریداری شده اند، غذا چگونه آماده می شود، چه مزه ای دارد، میز غذاخوری چگونه چیده می شود و آشپزخانه چگونه تمیز می شود، صحبت نمود. اگر کودک بخش بزرگی از روز را در مهد کودک فنلاندی زبان می گذرانند، می توان تلاش کرد که برای کودک تفریحات و سرگرمی ها و یا همبازی هایی به زبان مادری خودش ترتیب داد.

2. کودک به زبان خانگی صحبت نمی کند؟ گاهی اوقات کودک ترجیح می دهد به زبانی که در مهد کودک آموخته صحبت کند. نباید کودک را مجبور کرد یا به او فشار آورد که به زبان خانگی صحبت کند. به هر حال بهتر است که والدین به طور مداوم و پیگیر به زبان خودشان صحبت کنند و موضوعاتی که کودک می گوید را به زبان خانگی تکرار کنند. می توان مثلاً با تماشا کردن برنامه کودک به زبان خانگی، تماس گرفتن با خویشاوندان یا آشنا کردن کودک با فرهنگ خانواده، کودک را به استفاده از زبان خودش تشویق کرد.

3. گفتار کودک به کندی پیشرفت می کند یا لغات جدید در خاطرش نمی ماند؟ در پیشرفت گفتار و زبان برخی از کودکان مشکلاتی دیده می شود، هر چند که به پیشرفت زبان کمک هم شده باشد. در این حالت بهتر است برای ارزیابی گفتار درمان مراجعه نمود.